

Dorota M. Schmidt-Pospuła

Katedra Historii Medycyny, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Kraków

Sprawozdanie z Sympozjum *Ból i cierpienie* 2019

Report of the Symposium *Pain and Suffering* 2019

Cierpienie jest istotą życia i wobec tego nie przychodzi do nas z zewnątrz, lecz jego niewysychające źródło tkwi w każdym.

Arthur Schopenhauer (1788–1860)

Wzorem lat ubiegłych, także i w tym roku (2019) w dniach 19 (sobota) i 20 (niedziela) w styczniu odbyło się Sympozjum „Ból i cierpienie”, którego tradycje wywodzą się z lat sześćdziesiątych poprzedniego wieku. Początkowo prowadzone w bardzo nielicznym gronie lekarzy i duchownych, coroczne spotkania w klasztorze Sióstr Duchaczek w Krakowie przy ul. Szpitalnej 10 stopniowo powiększały się, by w końcu przeroznić się w sympozja naukowe poświęcone stałemu tematowi – bólu i cierpienia. Tradycyjnie, w drugą sobotę i niedzielę po święcie Trzech Króli, w Malinowej Sali Domu Towarzystwa Lekarskiego Krakowskiego przy ul. Radziwiłłowskiej 4 i u Sióstr Duchaczek w kościele św. Tomasza przy ul. Szpitalnej 12 w Krakowie, zebraliśmy się, aby wysłuchać kilkunastu referatów wygłoszonych podczas czterech sesji. Dotychczasowy ścisły komitet organizacyjny sympozjum w składzie: prof. Zdzisław Gajda, dr Alicja Macheta, lek. Dorota M. Schmidt-Pospuła, w tym roku powiększył się o nazwiska: mgr. Wiesława Pырczaka i dr. Zbigniewa Zalewskiego. Stało się tak ze względu na to, że w tym roku nawiązaliśmy współpracę z Wydziałem Nauk o Zdrowiu UJ CM i prof. Markiem Motyką, redaktorem naczelnym czasopisma *Sztuka*

Leczenia, co otworzyło możliwość drukowania wybranych prac wygłoszonych podczas Sympozjum. W skład komitetu naukowego weszli profesorowie: Zdzisław Gajda, Ryszard W. Gryglewski, Jerzy Wordliczek, Jan Dobrogowski, Igor Gościński, Janusz Andres, Tomasz Brzostek, którzy reprezentowali Katedrę Historii Medycyny UJ CM, Sekcję Historyczną Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Katedrę Anestezjologii UJ CM, Polskie Towarzystwo Leczenia Bólu, Stowarzyszenie Absolwentów Wydziałów Medycznych UJ, Krakowskie Towarzystwo Miłośników Historii Medycyny, Wydział Nauk o Zdrowiu UJ CM.

Dzięki prof. Janowi Dobrogowskiemu i Polskiemu Towarzystwu Badania Bólu mamy coroczne wsparcie w oprowie kulinarnej sympozjum, co sprzyja także cennym i owocnym rozmowom kulturalnym. Udział w naszym sympozjum jest zawsze bezpłatny, a uczestnicy otrzymują punkty edukacyjne. Z obrad prowadzona jest przez mgr. Wiesława Pырczaka transmisja online: www.youtube.com/user/PRCresuscytacja.

Rozpoczynając Sympozjum, po powitaniu uczestników przez dr Alicję Machetę, głos zabrał główny inicjator wszystkich sympozjów prof. Zdzisław Gajda, który przypomniał ich

historię i otworzył spotkanie. Pierwszą sesję prowadzili: dr A. Macheta i prof. R.W. Gryglewski. Wysłuchaliśmy interesujących referatów: ks. Dariusza Patera z Warszawy – *Tolerancja dla niepełnosprawności*, Anny Przeklasy-Muszynskiej – *Niesteroidowe leki przeciwzapalne – aspekt bezpieczeństwa*, Tadeusza Wadera – *Postawy pielęgniarów wobec umierania i śmierci* oraz Katarzyny Czop i Wojciecha Klapy – *Mikronauczanie i scenopis w terapii przeciwbólowej*. W dyskusji zabrało głos kilku uczestników, którzy przekazali swoje sugestie i zadawali liczne pytania dot. referatów.

O 11.00 goście zostali poczęstowani kawą, herbatą i różnymi słodkościami, a w międzyczasie odbyła się sesja plakatowa prowadzona przez dr Dorotę M. Schmidt-Pospułą i mgr. Wiesława Pyrczaka, na której swoje prace prezentowali młodzi autorzy: Sylwia Radziszewska, Monika Gablankowska – *Cierpienie dzieci przedwcześnie urodzonych*, Dominika Pilich, Anđżelika Piekarska, Karolina Zaremba z Łomży – *Rehabilitacja w ciąży... i boli mniej*, Karolina Zajkowska, Daria Florczyk, Paulina Szymczuk, Joanna Kozłowska, także z Łomży – *Kinesiotaping – uniwersalna metoda zmniejszania bólu*, Klaudia Kubacka, Klaudia Daniłowicz, Karolina Sokół, Marta Gryc (Łomża) – *Nowe metody fizjoterapii – ulgą w cierpieniu*, Martyna Wiśnik – *Bóle kręgosłupa a jakość życia w grupie zawodowej informatyków*.

Druga sesja, prowadzona przez dr Małgorzatę Szerłą z Kielc i prof. Stanisława Kwiatkowskiego, rozpoczęła się o 12.00 i przedstawionych zostało 6 referatów: Stanisław Kwiatkowski – *Przemoc wobec dziecka*, Anita Franczak Young, Karolina Kwiatkowska – *Cierpienie dziecka i konflikt wewnętrzny rodziców*, Małgorzata Szerła, Jacek Janowski, Sylwester Iwan (Kielce) – *Cierpienie osób leczących dzieci na Oddziale Intensywnej Terapii*, Jacek Janowski – *Analgezyja porodu wczoraj i dziś*, Małgorzata Knap, Paulina Jasek, Michał Domagała

(Kielce) – *Interwencje anestezjologiczne a wewnętrzne zatrzymanie krążenie na przestrzeni lat 2013–2017. Doświadczenia własne*, Renata Zajączkowska – *Zespół piekących ust*. Sesja II zakończyła się dyskusją i przerwą międzysesyjną do godz. 16.00.

Popołudniową, trzecią sesję prowadzili tradycyjnie, jak od lat, profesorowie: Zdzisław Gajda i Igor Gościński. Wygłoszono sześć referatów: Zbigniew Zalewski – *Obraz cudzego cierpienia w medycynie i sztuce*, Marek Motyka – *Komunikacja terapeutyczna jako istotny element opieki w chorobie*, Edward Charczuk z Nowego Targu – *Ból i cierpienie w licznej rodzinie*, Jan Iwaszczyszyn, Anna Kliś-Kalinowska, Janusz Czekaj – *Modele etyki i ich odniesienie do bólu i cierpienia chorych*, Anna Zalewska, Monika Gałczyk (Łomża) – *Czy autyzm boli*, Wiesław Pyrczak – *Oszukać przeznaczenie*.

Po dyskusji uczestnicy przeszli do Sali Muzeum Wydziału Lekarskiego UJ, gdzie w ramach „wieczoru przy świecach”, wraz ze spożyciem słodkiego poczęstunku, odbyło się wspólne odśpiewanie kolęd i pastorałek, zakończone ok. godz. 20.00.

Następnego dnia, w niedzielę o godz. 8.00, rozpoczął się drugi dzień Sympozjum. Po mszy św. odprawionej w intencji leczonych i leczących w kościele Sióstr Duchaczek pw. św. Tomasza, celebrowanej przez ks. prof. Dariusza Oko, siostra Immaculata Kraska w czasie agapy przedstawiła *Wspomnienie o s. Klarze*, najstarszej inicjatorce spotkań i późniejszych sympozjów, która zmarła w wieku 90 lat.

Zakończyć to sprawozdanie pragnę słowami prof. Grażyny Makiełło-Jarży, która współpracowała z nami kilka lat temu: *Zachęcając do lektury tego tomu, pragnę przypomnieć, że odszukać sens cierpienia, rozumieć je i odnosić się z wielkim szacunkiem do tych, którzy cierpią, nie znaczy godzić się na nie. Zawsze musimy starać się zrozumieć jak najwięcej, aby z nim walczyć.*